

НАУКОВІ ДИСКУСІЇ ТА ОГЛЯДИ

DOI: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2023-55-4-95>

УДК 658.581

Ж. В. ПОПЛАВСЬКА

докторка економічних наук, професорка,
завідувачка кафедри теоретичної та прикладної
економіки Національного університету
«Львівська політехніка», Україна, м. Львів
e-mail: zhanna.v.poplavska@lpnu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5031-7802>
Scopus Author ID: [https://www.scopus.com/
authid/detail.uri?authorId=56669970500](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56669970500)
Web of Science ResearcherID:
[https://www.webofscience.com/wos/author/
record/R-3452-2017](https://www.webofscience.com/wos/author/record/R-3452-2017)

Н. Л. МИХАЛЬЧИШИН

кандидатка економічних наук, доцентка,
доцентка кафедри теоретичної та прикладної
економіки Національного університету
«Львівська політехніка», Україна, м. Львів
e-mail: nataliia.l.mykhalchyshyn@lpnu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3810-6460>
Scopus Author ID: [https://www.scopus.com/
authid/detail.uri?authorId=57226672923](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226672923)
Web of Science ResearcherID:
[https://www.webofscience.com/wos/author/
record/R-2821-2017](https://www.webofscience.com/wos/author/record/R-2821-2017)

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ¹

У статті сформульовано основні тези та висновки за результатами роботи VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми формування та реалізації

¹ © Поплавська Ж. В., Михальчишин Н. Л., 2023. Стаття публікується на умовах ліцензії Creative Commons – Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).

Статтю розміщено на сайті збірника: <http://econtlaw.nlu.edu.ua>.

конкурентної політики». Визначено важливе завдання конкурентної політики як у воєнний, так і поствоєнний періоди. Наголос зроблено на поєднанні правових та економічних підходів у роботі контрольно-наглядового органу у сфері конкуренції, співпраці науки, публічного управління та бізнесу. Сформульовано важливість ринкової аналітики в публічній сфері для економічного розвитку регіонів і держави загалом.

Ключові слова: конкуренція, конкурентна політика, публічна сфера, ринок, державна влада.

JEL Classification: L40, L41, L44, L49, K21.

Постановка проблеми. Конкурентна політика належить до такого виду політики, який інтегровано в усі сфери національної економіки та пов'язано практично з усіма іншими видами політик на різних рівнях. Конкуренція визначається як головна засада формування ринкової економіки, забезпечення справедливості на ринках, зокрема в розподілі ресурсів. Проте воєнний стан в Україні посилює вплив негативних чинників на формування конкуренції на ринках, її захист. Отже, у поствоєнний період питання конкуренції набудуватиме ще більшої актуальності. Важливим також є розглядати проблеми формування та реалізації конкурентної політики із залученням приватної та публічної сфер, що дасть змогу зменшити корупційні ризики та посилити інституційну спроможність публічних органів; розвинути публічно-приватне партнерство, удосконалити надання державної допомоги, реформувати державні та комунальні підприємства, забезпечити дотримання конкурентності у сфері публічних закупівель та конкурсних процедурах, посилити національну безпеку тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування та реалізації конкурентної політики є предметом наукових досліджень багатьох учених в Україні, зокрема проректорки з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Державного торговельно-економічного університету, докторки економічних наук, професорки Анжеліки Герасименко (Anzhelika Gerasymenko), доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри економічної теорії та конкурентної політики Державного торговельно-економічного університету Юрія Уманціва (Yurii Umantsiv), докторки економічних наук, професорки, завідувачки кафедри економіки підприємства Київського національного університету імені Тараса Шевченка Філюк Галини Михайлівни (Halyna Fylyuk), докторки економічних наук, професорки, завідувачки кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка» Жанни Поплавської (Zhanna Poplavska), кандидатки економічних наук, доцентки, доцентки кафедри теоретичної та прикладної

економіки Національного університету «Львівська політехніка» Наталії Михальчишин (Nataliia Mykhalchyshyn) та ін. Проведення міжнародної науково-практичної конференції, починаючи з 2009 р. за вказаною проблематикою, коло учасників із різних закладів освіти в Україні та за кордоном, практиків з публічної та приватної сфер підтверджує актуальність тематики та важливість для суспільства питань, що обговорюються.

Формулювання цілей. Метою конференції визначено інтеграцію середовища науки, публічного управління та бізнесу, поширення результатів наукових досліджень, присвячених широкій проблематиці формування та розвитку конкурентного середовища та накреслення нових напрямів міждисциплінарних досліджень у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. У Національному університеті «Львівська політехніка» 23–24 листопада 2023 р. відбулася VIII Міжнародна науково-практична конференція «Формування та реалізація конкурентної політики», яка проводиться що два роки. Конференція була організована кафедрою теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка» спільно з Державним торговельно-економічним університетом, Києво-Могилянською школою врядування імені Андрія Мелешевича НаУКМА, факультетом управління Жешівської політехніки імені І. Лукасевича, кафедрою публічного управління та суспільних наук Економічного університету в Катовіцах, кафедрою управління Сілезької політехніки, кафедрою інформаційного менеджменту та систем підприємства Університету Коменського в Братиславі та Українським вільним університетом, Мюнхен, Німеччина. До організації та проведення конференції долучився Антимонопольний комітет України (далі – АМКУ), Західне міжобласне територіальне відділення АМКУ та Львівська обласна державна адміністрація.

У конференції взяли участь 100 учасників із шести країн світу – України, США, Норвегії, Польщі, Канади, Індії, Китаю. Почесним гостем конференції був Рассел Пітман (Russell Pittman), директор відділу економічних досліджень при Міністерстві юстиції США, викладач Kyiv School of Economics (KSE) та фахівець у сфері антимонопольного управління з багаторічним досвідом.

Формат проведення конференції – гібридний (поєднання онлайн- та офлайн-формату). Робота конференції відбувалась за такими тематичними напрямками:

формування та реалізація конкурентної політики у воєнний та поствоєнний періода;

розвиток конкуренції на товарних ринках відповідно до стратегії повоєнного відновлення України;

механізми зменшення корупційних ризиків та посилення інституційної спроможності контрольно-наглядового органу в сфері конкуренції;

публічно-приватне партнерство – сутність, перспективи розвитку, соціально-економічні наслідки запровадження;

теоретичні та прикладні аспекти надання державної допомоги;

реформування державних і комунальних підприємств і розвиток конкуренції на відповідних товарних ринках;

дотримання конкурентності у сфері публічних закупівель і конкурсних процедур;

захист від спотворення конкуренції внаслідок дій органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування;

національна безпека у воєнний та поствоєнний періоди;

соціальні аспекти зайнятості та конкурентоспроможності на товарних ринках у контексті державного та регіонального розвитку;

ринкова аналітика як передумова прийняття рішень публічними органами, формування національної, регіональної та місцевої економіки.

Вагомість тематичних напрямів роботи конференції підкреслено особистою присутністю голови АМКУ **Павла Кириленка** (Pavlo Kyrylenko), який окреслив головні напрями роботи Антимонопольного комітету України у сфері конкуренції для наближення членства України в ЄС. Наголосив, що найближчі зміни стосуватимуться доступу до баз даних, формування реєстрів на засадах справедливості для підвищення інституційної спроможності АМКУ, регламентації строків розгляду справ про порушення законодавства у сфері конкуренції, надання додаткових повноважень АМКУ в частині оскарження рішень у публічних закупівлях, зокрема в частині майна, на яке поширюється дія Закону України «Про санкції», формування АМКУ як єдиного системного та незалежного органу, який захищає конкуренцію, відновлення надання державної допомоги, контроль за прозорим і чітким розподілом коштів під час дії воєнного стану, у тому числі допомоги, що надходить в Україну від міжнародних партнерів, структури показників, за якими оцінюватиметься ефективність діяльності органів Антимонопольного комітету України. Акцентував увагу на важливості скоординованості АМКУ, судів та органів галузевого та регіонального управління та регулювання, співпраці з правоохоронними органами. Також висловив позицію щодо необхідності надання органам АМКУ права проведення перевірок як додаткового засобу для захисту конкуренції в разі відсутності інших засобів для якісного, ефективного та швидкого захисту.

Доцентка кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», гарант освітньої програми «Ринкова аналітика» **Наталія Михальчишин** (Nataliia Mykhalchyshyn) презентувала доповідь «Конкурентна культура в публічній та приватній сферах: прикладний та освітній аспект», у якій зазначила важливість конкурентної культури для формування ринкової економіки, сталого економічного розвитку, як складової, що забезпечує справедливість на ринках із залученням як приватної, так і публічної сфер. Наголосила на актуальності магістерської програми «Ринкова аналітика» в публічній сфері, оскільки без аналізу ринків не можуть прийматись ефективні управлінські рішення. Засади ефективності публічної сфери базуються на вчасно прийнятих рішеннях, урахуванні потреб суспільства, сталого розвитку територій, ефективного використання ресурсів, зокрема коштів бюджетів різних рівнів. Акцентувала на багатогранності конкурентної культури, що вимагає розуміння правового складника, підкріпленого економічним складником з дотриманням балансу інтересів.

Оксана Чабанюк (Oksana Chabaniuk), директорка департаменту моніторингу і контролю державної допомоги АМКУ, виступила з доповіддю «Теоретичні та практичні аспекти надання державної допомоги», у якій висвітлено європейське походження державної допомоги як поняття. В Україні виникли зобов'язання у сфері державної допомоги з моменту підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, у межах дотримання яких прийнято Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», який у тому числі спрямований на забезпечення захисту та розвитку конкуренції. АМКУ є Уповноваженим органом із питань державної допомоги, до повноважень якого належить отримання та розгляд повідомлень про нову державну допомогу від надавачів такої допомоги, визначення належності до державної допомоги заходів із підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції, прийняття рішень, передбачених законом, надання роз'яснень із питань застосування законодавства у сфері державної допомоги тощо.

Наголосила на кумулятивних ознаках державної допомоги, які мають існувати одночасно для визнання підтримки державною допомогою, а саме підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання, надаватись за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, спотворювати або загрожувати спотворенням економічної конкуренції, створювати переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяль-

ності. АМКУ за наявності кумулятивних ознак здійснює оцінку такої державної допомоги.

Антимонопольний експерт, який має понад 20 років досвіду роботи на конкурентному українському ринку, директор групи міжнародної технічної допомоги економічного аналізу Міністерства юстиції США, професор Київської школи економіки (KSE) **Рассел Пітман** (Russell Pittman) у доповіді «Проект інструкцій щодо злиття USDOJ і FTC на 2023 рік: особистий погляд і вступ» («USDOJ and FTC Draft 2023 Merger Guidelines: A Personal View and Introduction») зробив огляд раніше виданих Нормативів Міністерства юстиції та Федеральної торговельної комісії США щодо злиття та антимонопольного регулювання [1] та зазначив причини оновлення таких документів, що відображають сучасні реалії ринку та самі види злиття, а саме: зростання ролі платформ, злиття мультипродуктових компаній, відображення досвіду регуляторних органів і досягнень в академічних дослідженнях і методах впливу на ринки праці.

Спікер зазначив, що видані у 2010 р. та досі чинні Нормативи щодо горизонтальних злиттів Міністерства юстиції та Комісії з конкуренції, зберігаючи основну структуру Нормативів 1992 р., та включаючи визначення ринку (товарних та географічних меж), учасників ринку, структури та концентрації, а також наслідків впливу на конкуренцію, містили новий акцент на прямих доказах щодо негативного впливу на конкуренцію (таких як наслідки попередніх злиттів, «природні експерименти» тощо) [2].

У ході виступу було охарактеризовано основні положення Проекту Нормативів 2023 р., зокрема надано коротке узагальнення нормативів, які мають на меті допомогти виявити потенційні проблеми конкуренції в ракурсі питання злиття та зрозуміти підходи щодо дій регуляторних органів.

Потужний блок результатів діяльності був представлений науковцями Державного торговельно-економічного університету, які спеціалізуються на дослідженні природи конкуренції в сучасних умовах. Зокрема, у доповіді проєкторки з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Державного торговельно-економічного університету, докторки економічних наук, професорки **Анжеліки Герасименко** (Anzhelika Gerasymenko) йшлося про виклики війни та повоєнного відновлення та їхнє відображення в конкурентній політиці держави [3] і про те, що війна внесла суттєві корективи в конкурентну диспозицію на українських і світових ринках. Тільки прямі збитки української економіки за півтора роки війни склали близько 100 млрд дол. США. Ці втрати нерівномірно розподілено між регіонами і галузями, руйнуючи конкурентоспроможність одних економічних акторів і посилюючи на контрасті конкурентоспроможність інших, змінюючи структуру ринків і їхнє конкурентне

середовище. Доповідачка підкреслила, що перед АМКУ стоять питання: якою має бути конкурентна політика, що дозволить, з одного боку, стимулювати відновлення постраждалої економіки, а з іншого – «не вихлюпнути дитя з водою», повністю нівелювавши свій зміст? Яким має бути ідеальний баланс? Якими інструментами його забезпечити? На який теоретичний базис його покласти? Теоретичним концептом, на якому, на погляд доповідачки, може базуватися конкурентна політика відновлення економіки, є тест суспільного інтересу (public interest test, PИT), що передбачає зважування переваг суспільного інтересу проти шкоди йому, спричиненої певними конкурентними практиками. В Україні, як і в Сполученому Королівстві, Німеччині, Новій Зеландії, наразі діє вторинний PИT, що передбачає формальне застосування конкурентного балансування на другому етапі аналізу справ про концентрацію та узгоджені дії – після заборони угоди від АМКУ за тестом суттєвого обмеження конкуренції (1-й етап). Фахівці АМКУ намагаються максимально враховувати позитивні ефекти уже на цьому етапі, балансуючи їх із негативними ефектами обмеження конкуренції у межах власних повноважень, а в разі неможливості прямого балансування – вдаючись до застосування компенсаційних умов, які за статусом можна вважати квазі автоматичним стабілізатором у конкурентній політиці України. Наголосила на важливості інституціоналізації для ефективної дії інституту компенсаційних умов, не породжуючи зловживань, зокрема через прийняття законодавчих актів і роз'яснення, рекомендації щодо їхнього застосування.

Докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права Державного торговельно-економічного університету **Нагалія Мазаракі** (Natalia Mazarakі) в доповіді «Поняття повнофункціональної господарської діяльності в конкурентному праві України» звернула увагу на те, що Зміни до Закону України «Про захист економічної конкуренції», що набудуть чинності 1 січня 2024 р., передбачають серед іншого запровадження поняття «повнофункціональна господарська діяльність» (далі – ППД), а також такої форми концентрації, як «створення двома і більше суб'єктами господарювання суб'єкта господарювання, який самостійно здійснюватиме повнофункціональну господарську діяльність протягом тривалого періоду». Донором цієї концепції, як і практично всіх змін до конкурентного права України, є *acquis* ЄС, саме тому з'ясувати зміст поняття ППД можна лише через аналіз Регламенту ЄС № 139/04 про контроль за концентраціями суб'єктів господарювання, Консолідованого юрисдикційного повідомлення Європейської комісії до Регламенту ЄС № 139/04 (2008/С 95/01), правозастосовних актів Європейської комісії, рішень Суду ЄС, а також враховуючи відповідні наукові дослідження [4].

Для з'ясування змісту поняття ПГД слід послідовно розтлумачити такі його складуниці, як (1) самостійність та незалежність ведення господарської діяльності / нарощування присутності на ринку, (2) наявність достатніх ресурсів для самостійного здійснення господарської діяльності, (3) відсутність необхідності економічних зв'язків із діяльністю суб'єктів господарювання, які пов'язані з цим суб'єктом господарювання відносинами контролю. Спільним для всіх ознак ПГД є те, що вони апріорі не можуть мати абсолютного характеру, адже створення спільного підприємства означає наявність певного ступеня відносин контролю та взаємозв'язків із засновниками, координацію майбутньої діяльності.

Усі перелічені ознаки підлягають кумулятивній оцінці конкурентним відомством на основі договору щодо створення суб'єкта господарювання, бізнес-плану, а також дослідження ринків, де буде діяти такий суб'єкт господарювання. Суб'єктам господарювання, що планують створювати новий суб'єкт господарювання, слід приділити увагу чіткому обґрунтуванню відповідності до ознак ПГД, адже отримання дозволу на концентрацію ex post забезпечує визначеність та передбачуваність господарської діяльності, на противагу потенційному притягненню до відповідальності за узгоджені дії.

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії та конкурентної політики Державного торговельно-економічного університету **Юрій Уманців** (Yurii Umantsiv) наголосив на макроекономічних детермінантах конкурентної політики на ринку банківських послуг України, зокрема на одній із найважливіших серед них для міжгалузевої конкуренції – переливі капіталу. Однак для переливу капіталу існують певні обмеження – вхідні та вихідні бар'єри. Для ринку банківських послуг такими вхідними бар'єрами є перш за все правові регламенти діяльності (встановлення мінімального розміру статутного капіталу, ліцензування діяльності тощо), обмеженість доступу до джерел фінансових ресурсів, диференціація продуктів, необхідність здійснення значних витрат на зміцнення лояльності споживачів. Вихідними бар'єрами можна назвати перешкоди, що виникають на шляху суб'єктів ринку банківських послуг при їхньому прагненні залишити певний сегмент ринку (втрата потенційних інвестицій, протидія державних інституцій та професійних об'єднань). Посилення конкуренції на ринку банківських послуг України у перспективі має сприяти поступовому зниженню вартості кредитних ресурсів і зростанню їхньої доступності для економічних суб'єктів [5].

Покликана сприяти реалізації Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 р. й конкурентна політика на ринку банківських послуг, важливим аспектом якої має стати сприяння забезпеченню стабільності функціонування і зміцненню стійкості його суб'єктів, орієнтації діяльності на ви-

конання пріоритетних завдань розвитку економіки та підвищення добробуту домашніх господарств, а також створення системи гарантій захисту інтересів споживачів. При реалізації конкурентної політики на ринку банківських послуг важливим є дотримання таких принципів, як реалізація правил чесної конкуренції, забезпечення фінансової стабільності, підвищення рівня задоволення потреб споживачів і сприяння розвитку конкурентоспроможної економіки.

Співвідношення між ступенем концентрації активів і стабільністю ринку банківських послуг є вагомою детермінантою конкуренції та конкурентної політики. З одного боку, висока концентрація капіталу на ринку підвищує ризик монополізації. З іншого боку, за наявності занадто великої кількості суб'єктів ринку зростає ризик втрати стійкості всієї системи, знижується рентабельність підприємницької діяльності, виникає загроза невідповідності ресурсної бази до умов виконання зобов'язань банками. Саме тому розвиток засад формування оптимального конкурентного середовища на ринку банківських послуг України є важливою передумовою виконання ним функцій забезпечення та підтримання стійких темпів економічного зростання.

З огляду на значну частку банків державного сектору на ринку банківських послуг України та можливість впливати на вектори його подальшого розвитку актуальним є питання недопущення деформації ринкової конкуренції, а також формування умов, які унеможливають здійснення банками погодженої поведінки або вирішального впливу на ринок.

Олександр Світличний (Alexandr Svetlicinii), доцент кафедри глобальних правових досліджень Університету Макао, у доповіді «Консенсусне врегулювання спорів щодо конкуренції в Китаї: виклик умовного арбітражу» зупинився на особливостях урегулювання спорів щодо конкуренції в Китаї. Зокрема, антимонопольний закон Китаю передбачає цивільну відповідальність за збитки, заподіяні антиконкурентною поведінкою суб'єктів господарювання, які порушують правила конкуренції. Для того щоб претендувати на ці збитки, потенційний позивач має подати цивільний позов до народного суду. Іншим засобом правового захисту, який може вимагати позивач, є часткове або повне анулювання антиконкурентної угоди або судова заборона фірмі, яка зловживає своїм доміантним становищем. Відсутність чітких законодавчих положень щодо арбітражності питань, пов'язаних з антимонопольним законодавством, знижує правову визначеність у договірних відносинах і створює перешкоди для визнання та/або виконання арбітражних рішень, якщо протилежна сторона може викликати заперечення.

За відсутності чітко визначених правових стандартів суди розробили різні судові підходи до компетенції арбітражного суду вирішувати проблеми проти-

дії відмиванню коштів під час урегулювання суперечок, передбачених договором. Дебати щодо арбітражності питань, пов'язаних з антимонопольним законодавством, на основі досвіду Європейського Союзу та його держав-членів, відбуваються на тлі триваючої реформи китайського арбітражного законодавства і викликає занепокоєння, що сторони не бажають цього робити, а країна втрачає позиції як привабливий форум для транскордонних справ урегулювання спору [6]. Кореляція цілей державної політики, закладених у поточну реформу двох правових режимів (антимонопольного законодавства та арбітражне право) призводить до вимоги умовної арбітражності спорів у Китаї.

Анатолій Никифоров (Anatoliy Nykyforov), доктор економічних наук, професор кафедри національної економіки та публічного управління Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, вказав на проблему державного регулювання конкуренції на цифрових ринках, узявши до уваги їхні специфічні характеристики як об'єкта державного сприяння конкуренції та запобігання монополізму і боротьби з ним. Наголосив, що поширення домінування «Apple», «Google», «Facebook», «Amazon» та їхній негативний вплив на конкуренцію і споживачів спонукає уряди всіх країн активніше застосовувати заходи антимонопольної політики для регулювання цифрових ринків.

Специфічні характеристики цифрових ринків зумовлюють особливі вимоги до застосування інструментів підтримки конкуренції та антимонопольного регулювання. З метою подолання ризиків, пов'язаних із поширенням на цифрових ринках протиправного контенту і товарів та послуг, забезпечення справедливого по відношенню до всіх суб'єктів функціонування онлайн-платформ наприкінці 2022 р. Європейська комісія прийняла два важливих документи – Акт про цифрові послуги (Digital Services Act – DSA) [7] та Акт про цифрові ринки (Digital Markets Act – DMA) [8].

Особливого значення державне регулювання цифрових ринків набуває в Україні, оскільки у вітчизняному бізнесі взагалі і в цифровому зокрема ще до цього часу не подолано «хворобу» періоду становлення «дикого» капіталізму – відчуття всездозволеності й безкарності. Це, на думку автора, посилюється пасивною позицією АМКУ, який, незважаючи на численні звернення ошуканих користувачів цифрових платформ, поки що так і не почав антимонопольні розслідування не тільки по відношенню до закордонних гігантів, а і по відношенню до вітчизняних монополістів на цифровому ринку. Науковець навів приклади провідних операторів мобільного зв'язку «Vodafone» і «Київстар».

Директор відділу корпоративних фінансів МНП **Юрій Швед** (Yuriy Shved) у доповіді «Фінансово-інвестиційна архітектоніка концентрації капіталу

в цифровій економіці» наголосив на тому, що цифрова економіка має кілька важливих особливостей, які змінюють спосіб концентрації капіталу в сучасному секторі високих технологій, таких як потреба інвестувати в дослідження та розробки та/або придбання конкуруючих підприємств, щоб залишатися конкурентоспроможними; можливість використовувати мережевий ефект, який допомагає посилити вплив на залучення нових користувачів, спричинене кількома з'єднаннями та транзакціями між ними. Низький вплив на змінні та постійні витрати від нових користувачів / придбання клієнтів стимулює розширення бази користувачів і є однією з причин того, що високотехнологічні компанії оцінюються на основі їхніх прогнозованих, а не історичних фінансових показників. Як наслідок, підприємства, що працюють у високотехнологічному секторі, активно залучаються до концентрації капіталу з унікальною фінансово-інвестиційною архітектонікою [9].

Провідні стратегічні актори (наприклад, «Facebook / Meta» – у соціальних мережах, «Amazon» – в онлайн-торгівлі та хмарних технологіях, TSMC та «Intel» – у виробництві напівпровідників тощо) домінують у конкретних підсекторах і контролюють значний накопичений капітал, доступний для інвестиції, а також можуть отримати легкий доступ до додаткового фінансування або капітальних внесків, коли це необхідно. Згодом ці компанії прагнуть зосередити контроль над тими передовими технологіями, які важливі для розвитку їхнього основного бізнесу, або створюють загрози для такого бізнесу. На другому рівні перебувають спеціалізовані інвестиційні фонди (наприклад, «Sequoia Capital», «Kleiner Perkins», «Bessemer Venture Partners» тощо), які також, маючи доступ до додаткових фінансових ресурсів для своїх інвестицій на пільгових умовах, сприяють консолідації та масштабуванню перспективних технологій на відносно просунутій стадії, щоб зробити їх привабливими цілями для найбільших стратегічних гравців у майбутньому і отримати вигоду від підвищення оцінки основних технологій, тільки-но вони досягнуть своєї зрілості.

Далі, відносно близько до нижньої частини цієї пірамідоподібної формації, бізнес-ангели та інвестори венчурного капіталу зосереджуються на інвестиціях у розробки на ранніх стадіях, щоб підтримати їхнє покращання. Інвестиційний сценарій передбачає створення портфеля великої кількості стартапів із відносно низькою вартістю, які потребують фінансування. Хоча більшість із них ніколи не піднімуться на наступний рівень у своїй привабливості для інвесторів, невелика кількість досягне успіху та принесе здоровий прибуток для всього портфеля. Нарешті, численні розробники, як правило, молоді компанії з яскравими ідеями щодо реалізації потенціалу цифровізації, перебувають у нижній частині цієї структури. Їхнє фінансування завжди складне,

враховуючи ранню стадію розвитку, і хоча вони роблять внесок у концентрацію капіталу через горизонтальні злиття та поглинання, їхня ключова роль у цьому процесі полягає у формуванні величезної бази нових ідей і продуктів, які на більш пізньому етапі будуть природним шляхом до основної течії ринку концентрації капіталу, де домінує невелика кількість технологічних гігантів, яким вдалося вирости з того самого пулу технологічних стартапів як завдяки власному технологічному потенціалу, так і завдяки енергійним злиттям і поглинанням за останні два-три десятиліття.

Олександр Кілієвич (Oleksandr Kilievych), доцент Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича НаУКМА, порушив проблему міждисциплінарного підходу до екосистеми суспільної політики у сфері конкуренції, звернувши увагу на те, що всеохопні цифрові трансформації потребують більш широкого погляду на питання аналізу конкуренції й досліджень політики у сфері конкуренції, ніж це здійснюється в традиційних «галузевих» рамках. Він запропонував підхід до визначення конкуренційної політики, що ґрунтуються на концепціях науки про політику (policy science), яка включає дві окремі галузі – дослідження політики (розуміння процесу вироблення конкуренційної політики) та аналіз політики (методологія проектування конкуренційної політики для упровадження). Цій «конкуренційній» науці, як і більш загальній науці про політику, притаманні три провідні принципи: 1) мультидисциплінарність (використання здобутків, досліджень і методології всіх суспільних наук, особливо права, економіки і політології, але з розвитком дисципліни було розроблено й власні підходи); 2) спрямованість на розв’язання проблем (у центрі уваги є розв’язання реальних життєвих проблем у сфері конкуренції, що існують у конкретному суспільстві); 3) нормативність (вибір серед багатьох варіантів, що його треба робити в рамках науки про політику, обов’язково керується цінностями та нормами). Використання цих принципів у дослідженні конкуренційної політики потребує міждисциплінарного підходу, адже проблеми, які треба вирішувати з використанням інструментарію конкуренційної політики, стосуються найрізноманітніших сфер людського буття.

Ширшому погляді на комплекс питань у сфері конкуренції і відповідної конкуренційної політики сприяє використання екосистемного підходу [10]. Вченим пропонується таке визначення: екосистема політики у сфері конкуренції – це відкрита динамічна цілеспрямована система, яка функціонує в певному середовищі й утворена складною мережею дійових осіб (actors) і стейкхолдерів, інституцій, процесів і впливів, що у процесі взаємодій формують, реалізують (упроваджують) та оцінюють суспільну (державну і місцеву) політику у сфері конкуренції; у центрі цієї екосистеми є творці

(policymakers) конкуренційної політики і відповідні інститути. Відкритість цієї системи означає, що на її функціонування суттєво впливають глобальні інститути, дієвці і стейкхолдери (UN/UNCTAD, UNDP, WTO, OECD, WB, EC).

Надзвичайно цікава доповідь на тему «Гуманоїдні роботи як менеджери та генеральні директори, людина-робот: конкуренція в епоху автоматизації» та етичні рекомендації була представлена ад'юнктом кафедри управління Сілезької політехніки докторкою **Ідою Скубісь** (Ida Skubiś). Вона наголосила, що поява гуманоїдних роботів на управлінських посадах та їхній потенціал як генеральних директорів змінює ландшафт конкуренції в сучасних економічних умовах. Інтеграція гуманоїдних роботів як наглядачів викликає низку емоцій, від захоплення та надії до сумнівів і страху перед потенційними наслідками, такими як втрата роботи через їхню перевагу у виняткових можливостях оброблення даних, які забезпечують ефективне прийняття рішень. Автономні роботи перевершують людей у розподілі завдань, і люди готові поступитися роботам повноваженнями управління, особливо в координації команди. Однак машини мають обмеження в управлінських завданнях: роботам бракує цілей, інтуїції, уяви, досвіду та емоцій, що робить їх нездатними справлятися зі складними та неоднозначними ситуаціями. Комп'ютерам бракує здатності до емоцій, цікавості та відповідальності, що створює проблеми під час делегування рішень штучного інтелекту. Поява гуманоїдних роботів на керівних посадах породжує міркування щодо відповідального лідерства, яке надає пріоритет створенню перспективних систем, які приносять користь різним зацікавленим сторонам. За словами д-р Скубісь, генеральні директори-гуманоїди-роботи, вільні від людських упереджень, мають потенціал для постійного дотримання етичних стандартів, слугуючи зразком для наслідування та сприяючи створенню позитивного робочого середовища [11].

Формування та реалізація конкурентної політики в сучасних умовах є тлом для дослідження інтеграції гуманоїдних роботів в управлінські ролі. Оскільки ці роботи стають все більш досконалими, украй важливо встановити політику, яка сприятиме чесній конкуренції та запобігатиме надмірній концентрації влади. Крім того, у доповіді було представлено етичні міркування, викладені Європейським Союзом щодо використання штучного інтелекту, процесів прийняття рішень, людського нагляду та сприяння підходу, орієнтованого на людину.

Тематично співзвучними були доповіді **Ірини Нікольської-Роддвік** (Irina Nikoskaja-Roddvik), доцентки кафедри міжнародного маркетингу та бізнесу в Університетському коледжі Естфолда в Норвегії, «Фінансування державних шкіл, що створюють дух підприємництва (приклад Норвегії)» та колективу авторів д-ра **Мартини Вронки-Посьпєх** (Martyna Wronka-Pośpiech) [12]

з Економічного університету в Катовіцах, д-ра **Агнешки Пацут** (Agnieszka Pacut) та д-ра **Норберта Лауриша** (Norbert Laurisz) з Економічного університету в Кракові «Інновації в дії: розуміння різноманітних облич інновацій у соціальному підприємстві». Основний акцент у них було зроблено на формуванні духу творчості, підприємливості та змагальності в рамках сучасної бізнес-моделі, яка означає, що незалежно від того, комерційною чи некомерційною є організація, вона повинна мати як бажання, так і здатність навчатися та розвиватися. Сьогодні соціальне підприємство стало ключовим фактором у спробах вирішити багато складних проблем, з якими стикається світ. Орієнтація на надання переваг суспільству загалом, а не лише власникам підприємства, робить його ідеальним для вирішення глобальних проблем навколишнього середовища, охорони здоров'я, освіти, економічного зростання та подолання бідності. Тому виховання в молоді духу заповзятливості в умовах вільної конкуренції демонструє конкретні приклади того, як розвивати підприємство та центри підтримки соціальної економіки, як створювати політичні програми для соціальних підприємств і підтримувати їхній юридичний, фінансовий розвиток і розвиток ноу-хау.

Абхішек Пандей (Abhishek Pandey), доцент Маніпал Університету у Джайпурі, Індія, у доповіді «Цифрова стійкість онлайн-освіти як інструмент національної безпеки в післявоєнних сценаріях» указав, що наслідки збройних конфліктів ставлять перед націями важке завдання відбудови не лише фізичної інфраструктури, а й інтелектуального потенціалу, життєво важливого для довгострокової національної безпеки. У цьому контексті онлайн-освіта постає як стратегічний інструмент, що пропонує шлях до цифрової стійкості перед обличчям післявоєнних викликів [13]. Дослідник оцінив ефективність ініціатив цифрового навчання в сприянні неперервності освіти та розвитку підприємницьких навичок, які мають вирішальне значення для національного розвитку. Ключові аспекти включають інтеграцію заходів кібербезпеки, доступність онлайн-освіти в різноманітних післявоєнних громадах і роль цифрової грамотності для формування стійкості населення до нових загроз. Дослідження також акцентує на спільних зусиллях навчальних закладів, державних установ і постачальників технологій у створенні надійної основи для цифрової освіти після війни. Це підкреслює потенціал цифрових платформ для охоплення людей, які можуть зіткнутися з фізичними або географічними обмеженнями. При цьому онлайн-освіта стає інструментом інклюзивності, усунення диспропорцій в освітніх можливостях, які можуть виникнути під час повоєнного відновлення. Розуміючи багатогранний внесок цифрової стійкості через освіту, політики та педагоги можуть сформулювати стратегії, які не тільки перебудують освітні системи, але й зміцнять нації проти майбутніх викликів.

Висновки. За результатами обговорень та дискусій під час роботи конференції сформульовано основні напрями з вирішення проблем формування та реалізації конкурентної політики, а саме: посилення інституційності АМКУ як незалежного та системного контрольно-наглядового органу, розвиток конкурентної культури, зокрема через освітній складник, як засобу формування ринкової економіки, розвиток інституту державної допомоги в контексті інтеграції України в ЄС, використання прямих доказів в аналізі негативних впливів на конкуренцію концентраційних процесів, зокрема злиття, застосування поняття «повнофункціональна господарська діяльність», дотримання балансу публічних і приватних інтересів при відновленні постраждалої економіки, роз'яснень і рекомендацій стосовно застосування законодавчих змін у сфері конкуренції, урахування макроекономічних детермінант конкурентної політики, усунення обмежень переливу капіталу на ринках. Особливу увагу учасники конференції приділили вирішенню проблем конкуренції на цифрових ринках, специфіка яких вимагає використання особливих інструментів підтримки конкуренції та антимонопольного регулювання, урахування концентрації капіталу у високотехнологічному секторі з унікальною фінансово-інвестиційною архітектонікою. Одним із найбільш важливих висновків є вирішення проблеми міждисциплінарного підходу до екосистеми суспільної політики у сфері конкуренції. Окреслені результати сформували напрями для майбутніх наукових досліджень та дискусій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Athey S., Pittman R., Zhang F. The Year in Review: Economics at the Antitrust Division 2021–2022. *Review of Industrial Organization*. 2022. Vol. 61, No. 4. P. 439–447. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11151-022-09884-9>.
2. Ordober J. A., Pittman R. W., Clyde P. Competition Policy for Natural Monopolies in a Developing Market Economy. *De-monopolization and Competition Policy in Post-communist Economies* : imprint / ed. by B. Slay. New York : Routledge, 2019. P. 159–193. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780429046711-6> (дата звернення: 30.11.2023).
3. Mazaraki A., Gerasymenko A. Challenges to Competition in the Digital World. *4th Eastern European Conference of Management and Economics: Knowledge Transfer for Sustainable Development in Digital Global Societies*. Ljubljana School of Business, 2022. P. 2–11.
4. Концептуально-методологічні трансформації економічної теорії XXI століття : монографія / А. А. Мазаракі, В. Д. Лагутін, А. Г. Герасименко та ін. ; за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 344 с.
5. Уманців Ю. М., Шкуропадська Д. Б. Інституційні детермінанти конкурентної політики на ринку фінансових послуг. *Економіка України*. 2022. № 11. С. 26–46.

6. Neuwirth R. J., Ramaswamy M. P., Svetlicinii A. Fostering Technology in a Multilingual Learning Environment. *Comparing Online Legal Education: Past, Present and Future* / L. Nottage, M. Ibusuki (Eds.). Intersentia, 2023. P. 159–181. URL: https://www.researchgate.net/publication/372067174_RJNPRAS_Comparing_Online_Legal_Education_Macao_Excerpt (дата звернення: 30.11.2023).
7. Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a single market for digital services and amending Directive 2000/31/EC (Digital Services Act). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R2065> (дата звернення: 30.11.2023).
8. Regulation (EU) of the European Parliament and of the Council 2022/1925 of 14 September 2022 on contestable and fair markets in the digital sector and amending Directives (EU) 2019/1937 and (EU) 2020/1828 (Digital Markets Act). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R1925> (дата звернення: 30.11.2023).
9. Швед Ю. Вплив пандемії COVID-19 на корпоративні злиття та поглинання. *Трансформація податкової та обліково-аналітичної систем в контексті сучасних кризових явищ* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Чернівці (Україна, 20 трав. 2021 р.). Чернівці : Технодрук, 2021. С. 360–364.
10. Kiliievych O. Public policy ecosystem: definition, structure, functioning, application. *Public policy, governance and communications in the EU member states and candidate countries* : post-conference monograph / gen. ed. by G. Riabtsev, V. Tertychka ; National University of Kyiv-Mohyla Academy et al. Kyiv : NaUKMA, 2023. P. 9–19.
11. Skubis I., Akahome J., Bijańska J. The brain drains syndrome and the role of responsible leadership in health care service organization in Nigeria. *Scientific Papers of Silesian University of Technology. Organization and Management Series*. 2023. No. 176. P. 599–615. DOI: <https://doi.org/10.29119/1641-3466.2023.176.34>.
12. Wronka-Pośpiech M., Frączkiewicz-Wronka A. The use of ICT for achieving the objectives of the business model – social enterprise perspective. *Polish Journal of Management*. 2014. Vol. 10, No. 2. P. 33–42.
13. Pandey A. Online Learning: The Future of Education. *International Scientific Conference “Research, Development and Innovation from the Perspective of the Global Ethics”*, April 15, 2022. 3rd ed. Chişinău, Republic of Moldova, 2022. URL: <http://www.repository.utm.md/bitstream/handle/5014/20507/Conf-Cercetare-dezvoltare-inovare-Perspectiva-eticii-globale-2022-p59.pdf> (дата звернення: 30.11.2023).

REFERENCES

1. Athey, S., Pittman, R., & Zhang, F. (2022). The year in Review: Economics at the antitrust division 2021–2022. *Review of Industrial Organization*, 61(4), 439–447. <https://doi.org/10.1007/s11151-022-09884-9>
2. Ordovery, J. A., Pittman, R. W., & Clyde, P. (1996). Competition policy for natural monopolies in a developing market economy. In B. Slay (Ed.), *De-monopolization and competition policy in post-communist economies* (pp. 159–193). Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780429046711-6>
3. Mazaraki, A., & Gerasymenko, A. (2022). Challenges to competition in the digital world. In *4th Eastern European conference of management and economics: Knowledge*

- transfer for sustainable development in digital global societies* (pp. 2–11). Ljubljana School of Business.
4. Mazaraki, A. A. (Ed.). (2021). *Kontseptualno-metodolohichni transformatsii ekonomichnoi teorii XXI stolittia* [Conceptual and methodological transformations of economic theory of the 21st century]. Kyiv. nats. torh. ekon. un-t [in Ukrainian].
  5. Umantsiv, Yu. M., & Shkuropadska, D. B. (2022). Instytutsiini determinanti konkurentnoi polityky na rynku finansovykh posluh [Institutional determinants of competitive policy in the market of financial services]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 11, 26–46 [in Ukrainian].
  6. Neuwirth, R. J., Ramaswamy, M. P., & Svetlicinii, A. (2023). Fostering technology in a multilingual learning environment. In L. Nottage & M. Ibusuki (Eds.), *Comparing online legal education: Past, present and future* (pp. 159–181). Intersentia. https://www.researchgate.net/publication/372067174_RJNPRAS_Comparing_Online_Legal_Education_Macao_Excerpt
  7. Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a single market for digital services and amending Directive 2000/31/EC (Digital Services Act). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R2065>
  8. Regulation (EU) of the European Parliament and of the Council 2022/1925 of 14 September 2022 on contestable and fair markets in the digital sector and amending Directives (EU) 2019/1937 and (EU) 2020/1828 (Digital Markets Act). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R1925>
  9. Shved, Yu. (2021, May 20). Vplyv pandemii COVID-19 na korporatyvni zlyttia ta pohlynannia [The impact of COVID-19 pandemic on mergers and acquisitions]. In *Transformatsiia podatkovoi ta oblikovo-analitychnoi system v konteksti suchasnykh kryzovykh yavlyshch* [Transformation of tax and accounting and analytical systems in the context of modern crisis phenomena] (pp. 360–364). Technodruk [in Ukrainian].
  10. Kiliievych, O. (2023). Public policy ecosystem: Definition, structure, functioning, application. In G. Riabtsev & V. Tertychka (Gen. eds.), *Public policy, governance and communications in the EU member states and candidate countries* (pp. 9–19). National University of Kyiv-Mohyla Academy. NaUKMA.
  11. Skubis, I., Akahome, J., & Bijańska, J. (2023). The brain drains syndrome and the role of responsible leadership in health care service organization in Nigeria. *Scientific Papers of Silesian University of Technology. Organization and Management Series*, 176, 599–615. <https://doi.org/10.29119/1641-3466.2023.176.34>
  12. Wronka-Pośpiech, M., & Frączkiewicz-Wronka, A. (2014). The use of ICT for achieving the objectives of the business model – social enterprise perspective. *Polish Journal of Management*, 10(2), 33–42.
  13. Pandey, A. (2022, April 15). Online learning: The future of education. In *International Scientific Conference “Research, Development and Innovation from the Perspective of the Global Ethics”* (3rd ed.). <http://www.repository.utm.md/bitstream/handle/5014/20507/Conf-Cercetare-dezvoltare-inovare-Perspectiva-eticii-globale-2022-p59.pdf>

Стаття надійшла до редакції 01.12.2023

Стаття пройшла рецензування 10.12.2023

Стаття рекомендована до опублікування 22.12.2023

Zh. V. POPLAVSKA

Doctor of Sciences (Economics), Professor, head of the Department of Theoretical and Applied Economics, Lviv Polytechnic National University, Ukraine, Lviv

N. L. MYKHALCHYSHYN

PhD in Economics, Associate Professor, associate professor at the Department of Theoretical and Applied Economics, Lviv Polytechnic National University, Ukraine, Lviv

**PROBLEMS OF FORMATION AND IMPLEMENTATION
OF COMPETITIVE POLICY**

Problem setting. Competitive policy is integral across all sectors of a national economy and is closely interlinked with various other policies at different levels. Competition stands as the primary principle in shaping a market economy, ensuring fairness in markets, particularly in resource allocation. However, the state of war in Ukraine intensifies the influence of negative factors on fostering competition in markets and its protection. Therefore, in the post-war period, the issue of competition will become even more pressing. It's also crucial to address the challenges of formulating and implementing competitive policy by engaging both the private and public sectors, reducing corruption risks, strengthening the institutional capacity of public bodies, fostering public-private partnerships, improving the provision of state aid, reforming state and communal enterprises, ensuring competitiveness in public procurement, and competitive procedures, bolstering national security, etc.

The purpose of the article is to integrate the realms of science, public administration, and business, disseminate research findings pertaining to the broad spectrum of issues related to the formation and development of competitive environments, and outline new directions for interdisciplinary research in this field.

Paper main body. On November 23–24, 2023, the 3rd International Scientific and Practical Conference “Formulation and Implementation of Competitive Policy” was held at Lviv Polytechnic National University, which was attended by more than 100 participants from six countries of the world – the USA, Norway, Poland, Canada, India, China. The guest of honor at the conference was Russell Pittman, Director of the Department of Economic Research at the US Department of Justice, lecturer in Kyiv School of Economics KSE and a specialist in the field of antimonopoly management with many years of experience by experience.

Conclusion of the research. As a result of discussions and debates during the conference, key directions for addressing the problems of formulating and implementing competitive policy have been formulated. The latter include: strengthening the institutional capacity of the Ukrainian Antimonopoly Committee as an independent and systemic regulatory agency; cultivating a competitive culture, particularly through educational components, as a means of shaping a market economy; developing the

institution of state aid in the context of Ukraine's integration into the EU; employing direct evidence in analyzing negative impacts on competition, especially concerning concentration processes like mergers; balancing public and private interests in the reconstruction of the affected economy; providing clarifications and recommendations regarding legislative changes in the sphere of competition; considering macroeconomic determinants of competitive policy, and removing constraints on the flow of capital within markets.

The conference participants particularly focused on addressing competition issues in digital markets, which require unique tools for supporting competition and antitrust regulation, as well as considering capital concentration in the high-tech sector with a unique financial and investment architecture.

One of the most significant conclusions was the need for an interdisciplinary approach to the ecosystem of societal policy in the realm of competition. These outlined results pave the way for future research directions and discussions.

Recent research and publication analysis. The issues surrounding the formulation and implementation of competitive policy have been the subject of scholarly research by numerous academics in Ukraine. Notably, researchers such as Anzhelika Gerasymenko, Vice-Rector for Scientific and Pedagogical Work and International Relations of the State University of Economics and Technology, Yuriy Umantsiv, acting head of the Department of Economic Theory and Competitive Policy of the same university, Halyna Fyliuk, head of the Department of Enterprise Economics of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Zhanna Poplavska, head of the Department of Theoretical and Applied Economics of Lviv Polytechnic National University, Nataliia Mykhalchyshyn, and others have delved into this subject.

The organization of international scientific and practical conferences since 2009 on this thematic area, involving participants from various educational institutions in Ukraine and abroad, as well as practitioners from the public and private sectors, confirms the relevance of the topic and its societal significance. These discussions emphasize the importance of the issues being addressed.

Short abstract for an article

Abstract. The article summarizes the main theses and conclusions from the results of the VIII International Scientific and Practical Conference on the defined subject. The crucial task of the competitive policy during both wartime and post-war periods is identified in the article. Emphasis is made on combining legal and economic approaches within the work of the regulatory agency in the area of competition, fostering collaboration between science, public administration, and business. The importance of market analysis in the public area for the economic development of regions and the state as a whole is articulated.

Key words: competition, competitive policy, public area, market, state authority.

Article details:

Received: 01 December 2023

Revised: 10 December 2023

Accepted: 22 December 2023

Рекомендоване цитування: Поплавська Ж. В., Михальчишин Н. Л. Проблеми формування та реалізації конкурентної політики. *Економічна теорія та право*. 2023. №4 (55). С. 95–114. DOI: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2023-55-4-95>.

Suggested citation: Poplavska, Zh. V., & Mikhalchyshyn, N. L. (2023). Problemy formuvannia ta realizatsii konkurentnoi polityky [Problems of formation and implementation of competitive policy]. *Ekonomichna teoriia ta pravo – Economic Theory and Law*, 4(55), 95–114. <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2023-55-4-95> [in Ukrainian].